

Latvijas Republikas Izglītības un zinātnes ministrija

JĒKABPILS TEHNOLOĢIJU TEHNIKUMS

Izglītības iestādes reģistrācijas Nr. 1036003651, nodokļu maksātāja reģistrācijas Nr. 90011018726

Pasta iela 1, Jēkabpils, Jēkabpils novads, LV-5201

Tālrunis 65231726, tālrunis/fakss 65231917, e-pasts koledza@jak.lv, www.jttehnikums.lv

IEKŠĒJIE NOTEIKUMI

Jēkabpilī

14.02.2024.

Nr.1.-8/11

Izglītojamo drošības noteikumi

Izdoti saskaņā ar Valsts pārvaldes iekārtas likuma 72.panta pirmās daļas 2.punktu un Ministru kabineta 2023. gada 22. augusta noteikumu Nr.474 "Kārtība, kādā nodrošināma izglītojamo profilaktiskā veselības aprūpe, pirmā palīdzība un drošība izglītības iestādēs un to organizētajos pasākumos" 15.punktu

1. Noteikumi nosaka Jēkabpils Tehnoloģiju tehnikuma (turpmāk – Tehnikums) mācību norises drošības un darba aizsardzības prasības izglītojamiem un Tehnikuma personālam, ievērojot noteikto kārtību šādos dokumentos:

- 1.1. iekšējās kārtības noteikumi;
- 1.2. drošības noteikumu kopums par rīcību konkrētos apstākļos un situācijās:
  - 1.2.1. ugunsdrošības noteikumi (1.pielikums);
  - 1.2.2. elektrodrošības noteikumi (2.pielikums);
  - 1.2.3. pirmās palīdzības sniegšanas noteikumi (3.pielikums);
  - 1.2.4. par drošību mācību ekskursijās (4.pielikums);
  - 1.2.5. ceļu satiksmes noteikumi (5.pielikums);
  - 1.2.6. drošības noteikumi sporta sacensībās un nodarbībās (6.pielikums);
  - 1.2.7. par drošību mācību kabinetos:
    - 1.2.7.1. informātikas kabinets (7.1.pielikums);
    - 1.2.7.2. elektrotehnikā un elektronikā (7.2.pielikums);
  - 1.2.8. par drošību masu pasākumos (8.pielikums).

2. Saskaņā ar darba aizsardzības normatīvo aktu prasībām, kas attiecas uz Tehnikuma personāla drošu nodarbināšanu, papildus šo noteikumu 1.punktā minētajiem dokumentiem, Tehnikums nodrošina, lai personāls tiktu instruēts un apmācīts darba aizsardzības jomā, kas attiecas uz personāla darba vietu vai mācību vidi un darba

veikšanu vai mācību procesu. Personāla instruktāžu un apmācību pielāgo darba (mācību) vides riska pārmaiņām un periodiski atkārtoti.

3. Kursu audzinātāji un mācību priekšmetu pedagogi izglītojamos iepazīstina ar evakuācijas plānu, iekšējās kārtības noteikumiem, drošības noteikumiem un instrukcijām darba aizsardzībā šādā kārtībā:

3.1. ar iekšējās kārtības noteikumiem, ugunsdrošību, elektrodrošību, pirmās palīdzības sniegšanu un evakuācijas plānu – katra mācību gada septembra mēnesī;

3.2. ar drošības noteikumiem mācību kabinetos un telpās – katra mācību gada septembra mēnesī un katru reizi pirms tādu jaunu darbību uzsākšanas, kuras var apdraudēt izglītojamo drošību un veselību;

3.3. ar drošības noteikumiem mācību ekskursijās pirms katras ekskursijas;

3.4. ar drošības noteikumiem sporta sacensībās – pirms katrām sacensībām un nodarbībās – katra mācību gada septembra mēnesī;

3.5. instruktāžu un apmācību, kas tieši attiecas uz darba (mācību) vietu un izpildi, veic, uzsākot darbu (mācības), mainoties tā raksturam vai apstākļiem, ieviešot jaunu vai mainot iepriekšējo darba (mācību) aprīkojumu un ieviešot jaunu tehnoloģiju.

4. Izglītojamo iepazīstināšanu ar evakuācijas plānu, iekšējās kārtības noteikumiem un drošības noteikumiem reģistrē Tehnikuma noteiktā dokumentā. Izglītojamais, to apliecina ar ierakstu „iepazinos”, norādot datumu, un parakstu.

5. Pirms došanās ekskursijā atbildīgais pedagogs direktoram iesniedz rakstisku informāciju, kurā norādīts pārgājiena vai ekskursijas mērķis, maršruts, ilgums, dalībnieku saraksts, vecums, pārvietošanās veids, nakšņošanas vieta, saziņas iespējas un pirmās palīdzības sniegšanas iespējas.

6. Pirms katra pasākuma atbildīgais pedagogs pārliecinās par telpu un tehniskā nodrošinājuma piemērotību, atbilstību ekspluatācijas un drošības prasībām, kā arī saskaņo ar direktoru pasākuma plānu. Plānā norāda pasākuma norises laiku, vietu, aptuveno dalībnieku skaitu un veicamos drošības pasākumus.

7. Tehnikuma direktors pasākuma rīkošanu, ja nepieciešams, saskaņo ar vietējo pašvaldību un informē pašvaldības vai Valsts policiju par pasākuma norises laiku un vietu.

8. Sporta sacensības un nodarbības (izņemot sporta veidus apvidū) rīko sporta zālē vai sporta nodarbībām pielāgotās vietās (piemēram, stadions), kas atbilst normatīvajos aktos noteiktajām prasībām.

9. Sporta sacensības un nodarbības rīko tikai tādos laika apstākļos, kas neapdraud izglītojamā veselību un drošību.

10. Sporta sacensībās ir klāt sertificēta ārstniecības persona vai ar direktora rīkojumu nozīmēta persona pirmās palīdzības sniegšanai.

11. Pirms piedalīšanās sporta sacensībās atbildīgais pedagogs iesniedz direktoram rakstisku informāciju, kurā norādīts sacensību veids, laiks, vieta, pārvietošanās iespējas, izglītojamo saraksts.

12. Detalizētas drošības un aizsardzības prasības noteiktas šo noteikumu pielikumos.

13. Ar šo iekšējo noteikumu spēkā stāšanos spēku zaudē Jēkabpils Agrobiznesa koledžas 2018.gada 23.augusta iekšējie noteikumi Nr.1.-7/24 "Izglītojamo drošības noteikumi".

Direktore

R.Pole

Rubļova 29630888

Ugunsdrošības noteikumi

I. Vispārīgie jautājumi

1. Noteikumi nosaka ugunsdrošu Jēkabpils Tehnoloģiju tehnikuma ēkas ekspluatāciju Pasta ielā 1, Jēkabpilī, ugunsdrošības prasības un rīcību ugunsgrēka gadījumā, ko ievēro iestādes personāls un izglītojamie.

2. Noteikumi izstrādāti saskaņā ar Ministru kabineta 2016.gada 19.aprīļa noteikumu Nr.238 “Ugunsdrošības noteikumi” prasībām.

3. Tehnikuma ēkas ir apgādātas ar ugunsdrošības signalizāciju, ugunsdzēšanas iekšējo ūdensvadu un sūkņu staciju, kā arī ar pulveru un ogļskābās gāzes ugunsdzēšanas aparātiem, kuri izvietoti ēkas stāvos un atsevišķos mācību un darba kabinetos.

4. Tehnikuma ēkām ir izstrādāti un apstiprināti evakuācijas plāni ugunsgrēka izcelšanās gadījumā, to grafiskie zīmējumi izvietoti katrā no ēkas stāviem. Visi evakuācijas ceļi tiek uzturēti atbilstoši Ministru kabineta 2016. gada 19.aprīļa noteikumu Nr.238 “Ugunsdrošības noteikumi” prasībām, avārijas izejas apgādātas ar speciālām slēdzenēm, kuras vajadzības gadījumā var atvērt.

5. Ēkām ir ugunsdrošs pārklājums saskaņā būvniecības normatīvo aktu prasībām.

6. Tehnikuma izglītojamie un personāls tiek instruēts ugunsdrošības jautājumos, šo faktu apliecinot ar parakstiem instruktāžu reģistrācijas žurnālos.

II. Ugunsdrošības ievērošanas nosacījumi

7. Par ugunsdrošības noteikumu ievērošanu iestādē atbild direktors vai norīkota persona (turpmāk – atbildīgais par ugunsdrošību). Pārējais izglītības iestādes personāls ir atbildīgs par ugunsdrošību katrs savā darba (mācību) vietā.

8. Atbildīgā par ugunsdrošību objektā pienākumos ietilpst:

8.1. organizēt darbu Tehnikuma ugunsdrošībā;

8.2. veikt ugunsdrošības instruktāžas;

8.3. nodrošināt ugunsdrošības signalizācijas, ugunsdzēšanas iekšējā ūdensvada un sūkņa stacijas darbību, organizēt savlaicīgu bojājumu novēršanu un nepieciešamības gadījumā nodrošināt to nomaiņu;

8.4. nodrošināt ugunsdzēšanas aparātu savlaicīgu pārbaudi un pārpildīšanu;

8.5. nodrošināt Valsts ugunsdrošības uzraudzības dienesta inspektora noteikto ugunsdrošības pasākumu izpildi.

9. Tehnikuma personāla un izglītojamo pienākumi ugunsdrošībā ir:

9.1. apgūt un ievērot noteiktās ugunsdrošības prasības;

9.2. uzturēt kārtībā savu darba (mācību) vietu;

9.3. nepieļaut darbības, kas varētu izraisīt ugunsgrēku (smēķēt tam neparedzētās vietās, lietot atklātu uguni u.c. darbības);

9.4. izmantot tikai tās elektroiekārtas, kuras ir paredzētas tiešo darba (mācību) pienākumu veikšanai un ir lietošanas kārtībā, ievērot to lietošanas noteikumus;

9.5. mācēt pielietot esošos ugunsdzēsšanas līdzekļus un inventāru;

9.6. izceļoties ugunsgrēkam, nekavējoties ziņot ugunsdzēsības un glābšanas dienestam pa tālruni 112;

9.7. veikt visus iespējamus pasākumus cilvēku un materiālo vērtību evakuācijai, ugunsgrēka likvidēšanai.

10. Tehnikuma teritorijā smēķēt aizliegts.

11. Tehnikuma ēkas telpu un tai pieguļošās teritorijas uzturēšana ugunsdrošā kārtībā paredz šādus aizliegumus:

11.1. izmantot nestandarta sildierīces un citas elektroierīces;

11.2. elektroietaisēs izmantot nestandarta drošinātājus un to kūstošos ieliktnus, un citas nestandarta detaļas;

11.3. atstāt bez uzraudzības ieslēgtas elektroiekārtas;

11.4. ekspluatēt bojātu elektroiekārtu, izmantot vadus un kabeļus ar bojātu izolāciju;

11.5. aizkraut avārijas izejas, ceļus un pieejas ugunsdzēsšanas līdzekļiem;

11.6. veikt izmaiņas telpu plānojumā un funkcionālajā izmantojumā, kas neatbilst ugunsdrošības prasībām;

11.7. izmantot tehniskos stāvus (bēniņus un pagrabtelpas), kāpņu telpas un rezerves izejas materiālu un priekšmetu uzglabāšanai;

11.8. izmantot apgaismes ierīces vai dekoratīvos priekšmetus ar atklātu uguni;

11.9. ienest un uzglabāt, kā arī telpu uzkopšanai izmantot viegli uzliesmojošus šķidrumus un degošus šķidrumus.

12. Tehnikuma ēku pagalmi un pieguļošā teritorija ir sakārtota un regulāri tiek veikta tās uzkopšana no dažādiem materiāliem, atkritumiem un gružiem. Teritorijā aizliegts kurināt ugunsurus, dedzināt atkritumus, pērno zāli un veikt citas darbības ar atklātu uguni.

13. Mācību kabinetos aizliegts dedzināt brīnumsvecītes, vaska vai stearīna sveces bez pedagoga klātbūtnes. Aizliegts rotāt egli ar viegli uzliesmojošām rotaļlietām un vati. Papildus nosacījumi ugunsdrošībai Tehnikumā saskaņā ar Ministru kabineta 2016.gada 19.aprīļa noteikumiem Nr.238 "Ugunsdrošības noteikumi":

13.1. Tehnikuma telpās, izņemot laboratoriju, aizliegts glabāt uzliesmojošus šķidrumus, kā arī lietot atklātu uguni;

13.2. dežurējošajam personālam ir aktuāla informācija par izglītības iestādē pa nakti paliekošo cilvēku skaitu un viņu izvietojumu;

13.3. strādāt laboratorijā ar bīstamām vielām, elektroierīcēm un sildierīcēm atļauts tikai pedagoga vai laboranta vadībā;

13.4. pedagogs pēc nodarbībām apskata telpas un atvieno elektroierīces.

III. Ugunsdrošības līdzekļi

14. Ugunsdzēsības inventārs un ugunsdzēsības aparāti tiek glabāti šim nolūkam sagatavotās, redzamās un viegli pieejamās vietās (gaitenšos, pie iekšējiem ugunsdzēsības ūdensvada krāniem, lielākās darba (mācību) telpās, atbilstoši tehniskās ekspluatācijas noteikumiem. Šīs vietas apzīmē ar norādījuma zīmēm. Uz ugunsdzēsības aparāta korpusa ir informatīva uzlīme, kurā norādīts aparāta tips, pildījuma veids, aparāta uzdevums, iedarbības kārtība, derīguma termiņš u.c.

15. Tiek nodrošināta netraucēta piekļūšana pie ugunsdrošības līdzekļiem.

16. Ugunsdrošības līdzekļi tiek uzturēti lietošanas kārtībā. Obligāti nodrošina to nomaiņu vai remontu bojājumu gadījumā. Ugunsdzēsamos aparātus drīkst pārbaudīt, uzpildīt un remontēt tikai licencētos uzņēmumos.

17. Aukstajā gadalaikā neapkurinātajās telpās un teritorijā novieto ugunsdzēsamos aparātus, kuru ekspluatācijas noteikumi pieļauj to ekspluatāciju jebkurā gadalaikā.

18. Aizliegts izmantot ugunsdzēsības līdzekļus citiem nolūkiem.

19. Pielietojot ugunsdzēsamo aparātu liesmas noslāpēšanai, aizliegts aparāta sprauslu (smidzinātāju) vērst virzienā, kur atrodas cilvēki.

20. Aizliegts ar ķīmiskajiem un putu aparātiem dzēst elektroiekārtas, par kurām nav zināms, vai tās atrodas zem sprieguma.

IV. Rīcība ugunsgrēka izcelšanās gadījumā

21. Ja izcēlies ugunsgrēks, Tehnikuma personālam un izglītojamiem (izglītojamais ziņo jebkuram iestādes darbiniekam), savu iespēju robežās, ir pienākums ziņot par to Tehnikuma vadībai un Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienestam pa tālruni 112, nosaucot precīzu objekta adresi, ugunsgrēka izcelšanās vietu, savu vārdu, uzvārdu un tālruņa numuru, pārtraucot cilvēku iekļūšanu objektā.

22. Par ugunsgrēka izcelšanos Tehnikumā paziņo ar garu zvana signālu (apmēram minūtes laikā) un mutiski.

23. Ugunsgrēka izcelšanās gadījumā visi pamet objektu. Nekavējoties tiek veikta izglītojamo un Tehnikuma iestādes personāla evakuācija no ugunsgrēka zonas, organizēta materiālo vērtību evakuācija un aizsardzība.

24. Tehnikuma personāls, novērtējot apstākļus savai un citu ugunsdrošībai, ugunsgrēka izcelšanās brīdī ir tiesīgi veikt ugunsgrēka dzēsšanu ar visiem iespējamiem līdzekļiem, līdz brīdim, kad to pārņem Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbinieki.

25. Tehnikuma direktors (vadība) un atbildīgais par ugunsdrošību iespēju robežās veic šādas darbības, lai novērstu ugunsgrēka izplatīšanos:

25.1. organizē elektroenerģijas atslēgšanu;

25.2. norīko personālu ugunsdzēsības dienesta sagaidīšanai, lai norādītu īsāko ceļu līdz ugunsgrēka izcelšanās vietai un iekšējā ugunsdzēsības ūdens sistēmas krāniem;

25.3. brīdina cilvēkus, kuri piedalās ugunsgrēka dzēšanā, par iespējamām traumām (ēku konstrukciju iebrukšana, elektriskās strāvas iedarbība, saindēšanās, apdegumi);

25.4. organizējot cilvēku evakuāciju, dara visu, lai novērstu iespējamo panikas izcelšanos. Evakuācijas kārtību nosaka atkarībā no ugunsgrēka izcelšanās vietas un avārijas izeju izvietojuma. Primāri tiek evakuēti visi izglītojamie;

25.5. organizē telpu pārbaudi, vai nav palikuši cilvēki, kuri piedalījās ugunsgrēka dzēšanas darbos un evakuācijas pasākumā;

25.6. pēc Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbinieku ierašanās objektā, persona, kura organizēja primāros ugunsdzēsšanas pasākumus, informē glābšanas dienestu par ugunsgrēka izcelsmes vietu, uguns izplatīšanos virzienu, objekta specifiskajām īpatnībām (augstas temperatūras, degšanas produktu un ūdens bīstamo iedarbību uz aparāturu, dokumentiem u.c.) un tālāk darbojas ugunsgrēka dzēšanas un glābšanas darbu vadītāja vadībā, un rīkojas pēc viņa norādījumiem.

26. Pedagogiem ugunsgrēka dzēšanas laikā ir pienākums:

26.1. ja nepieciešams, savu iespēju robežās piedalīties cilvēku un materiālo vērtību evakuācijā;

26.2. pildīt vadības rīkojumus, kuri vada glābšanas darbus līdz brīdim, kad ierodas Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbinieki;

26.3. ievērot Valsts ugunsdzēsības un glābšanas dienesta darbinieku norādījumus.

27. Glābieties pašam vai glābjot kādu no stipri piedūmotas telpas, elpošanai izmantot samitrinātu kabatas lakatiņu vai virzīties rāpus, turot galvu pēc iespējas zemāk, kur vēl ir saglabājies elpošanai derīgs gaiss.

28. Vajadzības gadījumā izsauc uz objektu neatliekamās medicīniskās palīdzības un avārijas dienestus.

29. Ugunsdzēsības un glābšanas dienestus izsauc arī tādā gadījumā, ja aizdegšanās novērsta pašu spēkiem, jo gruzdēšanas perēklis var palikt apslēptās vietās, un pēc laika ugunsgrēks var atkārtoti izcelties jau lielākos apmēros.

V. Noslēguma jautājumi

30. Ikvienas personas pienākums ir ar savu darbību nepieļaut ugunsgrēka izcelšanos.

31. Izglītojamo un personāla pienākums ir apgūt ugunsdrošības kārtību ikgadējā instruktāžā un ievērot to.

32. Gadījumos, ja pārkāpti ugunsdrošības noteikumi, izglītības iestādes personāla vainojamas rīcības dēļ, vainīgais tiek saukts pie atbildības normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Elektrodrošības noteikumi

I. Vispārīgie jautājumi

1. Elektrodrošības noteikumi Jēkabpils Tehnoloģiju tehnikumā (turpmāk – Tehnikums) nosaka darba drošības prasības par vispārīgiem elektrodrošības jautājumiem, strādājot ar elektroiekārtām.
2. Atbildīgs par šo noteikumu prasību nodrošināšanu izglītības iestādē ir izglītības iestādes vadītājs un viņa norīkota atbildīgā persona par elektrodrošību, kā arī izglītības iestādes personāls, kurš strādā ar elektroiekārtām.
3. Strādājot ar elektroiekārtām, nepieciešams zināt:
  - 3.1. elektrodrošības, darba drošības vispārīgās prasības;
  - 3.2. elektriskās strāvas iedarbības veidus un iedarbību ietekmējošos faktoros;
  - 3.3. darbā (mācībās) nepieciešamo elektroiekārtu drošas lietošanas metodes;
  - 3.4. elektroiekārtu ugunsdrošības prasības.
4. Tehnikuma izglītojamie un personāls tiek instruēts elektrodrošības jautājumos, šo faktu apliecinot ar parakstiem instruktāžu reģistrācijas žurnālos.
5. Elektriskās strāvas bīstamie un kaitīgie faktori ir elektriskās strāvas trieciens un apdegumi.
6. Bīstamību var palielināt sekojoši apkārtējās vides faktori:
  - 6.1. strāvu vadošas grīdas (metāla, zemes, dzelzsbetona, flīžu, ķieģeļu);
  - 6.2. nepietiekams darba (mācību) vietas apgaismojums;
  - 6.3. elektrostatiskie lauki;
  - 6.4. darbinieka fiziska pārslodze un slikts veselības stāvoklis.
7. Kolektīvie aizsardzības līdzekļi ir:
  - 7.1. brīdinošu zīmju un plakātu izvietošana;
  - 7.2. pietiekams darba (mācību) vietas apgaismojums;
  - 7.3. elektrodrošības instruktāžas.

II. Darba aizsardzības prasības, uzsākot darbu (mācības)

8. Pirms darbu (mācību) uzsākšanas vizuāli pārbaudīt darba veikšanai nepieciešamo elektroiekārtu vadu izolāciju, kontaktu savienojumu un slēdžu tehnisko stāvokli.
9. Ieslēgt darbam (mācībām) nepieciešamās elektroiekārtas un pārliecināties par to atbilstošu darbību.

10. Nedrīkst uzsākt darbu, ja konstatēti elektroiekārtu korpusu, vadu izolācijas, kontaktu savienojumu, slēdžu un citi bojājumi.

11. Par atklātajām neatbilstībām ziņo pedagogam vai vadībai, lai novērstu bojājumus.

III. Darba aizsardzības prasības darba (mācību) laikā

12. Strādājot ar elektroiekārtām, nodrošināt, ka elektroiekārtu vadi, savienojumi, kabeļi, kontakti netiek iespiesti (logu, durvju ailēs), saspiesti vai kā citādi deformēti (starp vai zem inventāra, ar citiem priekšmetiem).

13. Nepieļaut elektrisko iekārtu vadu un kabeļu savīšanos, mezglu veidošanos. Aizliegts izmantot bojātas rozetes, nestandarta elektriskās ierīces, atstāt zem sprieguma elektriskos vadus ar neizolētiem galiem, aizliegts veikt citas darbības, kas var radīt elektrodrošības draudus.

14. Aizliegts veikt elektroiekārtu remontdarbus (arī apgaismes ķermeņu spuldžu nomaiņu bez saskaņošanas ar iestādes atbildīgo darbinieku).

15. Aizliegts izmantot elektroiekārtas, kas nav paredzētas darba veikšanai (ūdenssildītājus, elektriskās ūdens sildīšanas spirāles, paštaisītus apgaismes ķermeņus u.c.) bez saskaņošanas ar iestādes atbildīgo darbinieku.

16. Aizliegts ar slapjām rokām ieslēgt un strādāt ar elektroiekārtām.

17. Uz elektroiekārtu korpusiem nenovieto vāzes, puķu podus, krūzes un citus priekšmetus.

IV. Darba aizsardzības prasības, beidzot darbu, un veicamie pasākumi bīstamās situācijās

18. Beidzot darbu, izslēgt elektroiekārtas un sakārtot darba (mācību) vietu.

19. Pēkšņas elektroenerģijas padeves pārtraukuma gadījumos pārtraukt darbu, izslēgt elektroiekārtas un noskaidrot elektroenerģijas padeves atslēgšanas iemeslu.

20. Elektroiekārtu bojājumu gadījumos (dzirksteļošana, dūmu vai liesmas parādīšanās, deguma smaka u.c.) atslēgt iekārtu no tīkla, ziņot skolas vadībai, un pārtraukt darbu līdz bojājumu novēršanai.

Pirmās palīdzības sniegšana izglītības iestādē

1. Ja cietušais smok, stipri asiņo, konstatēti laužti kauli, sūdzas par stiprām sāpēm, atrodas bezsamaņā, guvis elektrotraumu vai plašus apdegumus, vai kā citādi ir aizdomas par nopietnām veselības problēmām, izglītojamais veic šādas darbības:

1.1. nekavējoties paziņo par faktu pedagogam, skolas medicīniskajam personālam vai jebkuram citam pieaugušajam;

1.2. pārtrauc dzīvībai bīstamu faktoru iedarbību;

1.3. ja izglītojamais ir apmācīts pirmās palīdzības sniegšanā, iznes cietušo no bīstamās zonas (ja iespējams), norobežo negadījuma vietu;

1.4. pieaugušais izsauc neatliekamās medicīniskās palīdzības dienestu (tālrunis 113).

2. Ņemot vērā izglītojamo un pieaugušo zināšanu līmeni un iespējas konkrētajā gadījumā, negadījuma vietā veicama „ABC shēma”, kas ir neatliekamās rīcības plāns cietušā stāvokļa novērtēšanai, dzīvības glābšanai un uzturēšanai, pārbaudot un veicot šādas darbības:

2.1. samaņā esošam cilvēkam, kurš spēj orientēties laikā, telpā atbild uz jautājumiem, reaģē uz kairinājumu, atbrīvo elpošanas ceļus - degunu, mutes dobumu, rīkli, balseni un elpvadus no svešķermeņiem;

2.2. bezsamaņā esošu cilvēku novieto uz muguras, nepieciešamības gadījumā iztīra mutes dobumu, lai novērstu elpceļu nosprostošanos ar mēli, pielieto dzīvību glābjošu satvērienu (vienas rokas plaukstu novieto uz pieres, otras rokas plaukstu novietot uz apakšžokļa, vienlaicīgi atgāž galvu un izceļ apakšžokli);

2.3. bezsamaņā esošam cilvēkam pārbauda vai viņš elpo, noliecoties pie cietušā, konstatē, vai jūt gaisa plūsmu no elpceļiem uz sava vaiga);

2.4. ja cietušais ir bezsamaņā, bet elpo, tad, lai novērstu mēles aizkrišanu, cietušo novieto uz sāna;

2.5. ja cietušais ir bezsamaņā, bet neelpo arī pēc elpceļu atbrīvošanas, tad nekavējoties veic mākslīgo elpināšanu. Pēc divām savām izelpām pārbauda pulsu uz miega artērijas. Un, ja tas ir sataustāms, tad elpināšanu turpina 10-12 reizes minūtē, pēc katras minūtes pārbaudot pulsu;

2.6. ja pēc divām mākslīgām ieelpām uz miega artērijas nav pulsa, tiek veikta sirds masāža (ar vienas rokas rādītājpirkstu sameklē vietu, kur savienojas ribu loki, uz krūšu kaula, virzienā uz ķermeņa augšdaļu novieto pirmās plaukostas pamatni, tai virsū novieto otru plaukstu, lai pirksti neskartos pie krūšu kurvja);

2.7. veicot sirds masāžu, tiek veikts ass plaukostas pamatnes spiediens, spēcīgs, īslaicīgs, lai krūšu kurvis tiktu saspiests 4-5 centimetri ar frekvenci 80 reizes minūtē;

2.8. Veicot sirds-plaušu atdzīvināšanu, ievēro šādu procedūru:

- 2.8.1. pēc sirds masāžas 15 reizēm veic divas mākslīgās elpināšanas;
  - 2.8.2. pēc katriem četriem elpināšanas un sirds masāžas cikliem kontrolē pulsu uz miega artērijas;
  - 2.8.3. ja pulsa nav, turpina sirds-plaušu atdzīvināšanu;
  - 2.8.4. ja pulss ir, kontrolē elpošanu, ja nepieciešams turpina tikai elpināšanu 10-12 reizes minūtē;
  - 2.8.5. ja atjaunojas elpošana, cietušo novieto stabilā sānu guļā;
  - 2.9. dzīvībai bīstamas asiņošanas gadījumā palīdzība cietušajam tiek sniegta guļus stāvoklī;
  - 2.10. asiņošanu aptur pietiekoši stipri, uzspiežot asiņojošajai vietai, lai ap asinsvadu esošie audi nospiež asinsvadu, uzliekot spiedošu pārsēju, taču izvairoties no žņauga lietošanas.
3. Pirmās palīdzības sniegšanas aptieciņa satur šādus priekšmetus:
    - 3.1. vienreizējas lietošanas cimdi, ko pielieto, lai pasargātu sevi no inficēšanās ar infekcijām;
    - 3.2. saspraužamās adatas, ko pielieto liela izmēra pārsēja nostiprināšanai;
    - 3.3. šķēres, ko izmanto cietušā apģērba pārgriešanai, lai piekļūtu traumētai ķermeņa apdeguma vai asiņojošai brūcei un pārsienamā materiāla griešanai;
    - 3.4. mākslīgās elpināšanas maskas vārstulis. Vārstuli pielieto, to novietojot pret savu muti un laižot tam cauri savas izelpas gaisu;
    - 3.5. trīsstūrveida plāksteris, ko pielieto rokas fiksēšanai, spiedoša pārsēja uzlikšanai vai brūču pārsiešanai;
    - 3.6. leikoplasts, ko pielieto pārsēja nostiprināšanai;
    - 3.7. brūču plāksteris, ko pielieto nelielu brūču pārsiešanai;
    - 3.8. tīklveida pārsējs, ko pielieto pārsiešanas kompreses nostiprināšanai uz brūces;
    - 3.9. spiedošā pārsiešanas pakete, ko pielieto rokas fiksēšanai, spiedoša pārsēja uzlikšanai vai brūču pārsiešanai;
    - 3.10. marles saites, ko pielieto brūču pārsiešanai. Pārsienot lielāku brūci, iepriekš to pārsedz ar pārsiešanas kompresi.

Drošības noteikumi mācību ekskursijās

I. Vispārējās prasības

1. Izbraucot mācību ekskursijās, grupas vadītājam jāveic instruktāža par drošības pasākumu ievērošanu un grupas dalībniekiem jāparakstās darba drošības žurnālā, par to, ka noteikumi ir zināmi un tos ievēros.
2. Izbraucot ar autobusu mācību programmā paredzētās mācību ekskursijās, par pasākuma drošību atbild šī pasākuma organizētājs vai viņa nozīmēta persona.
3. Katram grupas dalībniekam bez ierunām, jāpilda visi grupas vadītāja norādījumi un pavēles.

II. Drošības prasības pirms mācību ekskursijas sākuma

4. Atbildīgai personai pirms grupas iekāpšanas autobusā, jāpārbauda:
  - 4.1. vai autobusā atrodas ugunsdzēsāmie aparāti;
  - 4.2. vai pie logiem ir metāla āmuri;
  - 4.3. vai pie vadītāja ir medicīniskā aptieciņa.
5. Ja rodas aizdomas, ka autobusa vadītājs varētu būt lietojis alkoholu vai narkotiskās vielas, grupas iekāpšana autobusā jāpārtrauc.

III. Drošības pasākumi mācību ekskursijas laikā

6. Grupas iekāpšana transporta līdzeklī un izkāpšanu no tā var uzsākt tikai pēc grupas vadītāja mutiska rīkojuma.
7. Atļauts iekāpt un izkāpt no autobusa vai cita transporta līdzekļa tikai tad, kad tas pilnīgi apstājies un vienīgi no ietves vai ceļa nomales puses.
8. Autobusā jāieņem sēdvietā, jāpiesprādzējas ar drošības jostu un brauciena laikā jāatrodas sēdvietā.
9. Autobusā jāievēro tīrība un kārtība.
10. Pēc izkāpšanas no transporta līdzekļa ielu vai ceļu drīkst šķērsot apejot autobusu no aizmugures un tikai ielu vai ceļu šķērsošanai paredzētās vietās.
11. Organizētas grupas pa ceļu drīkst pārvietoties tikai pa brauktuves kreiso pusi, kolonnā ne vairāk par četriem cilvēkiem rindā.
12. Pilsētās cilvēku grupas pārvietojas tikai pa ietvēm vai gājēju ceļiem, bet kur to nav pa ceļa nomali.
13. Ierodoties mācību ekskursijas objektā: zemnieku saimniecībā, ražošanas objektā vai citur, kategoriski aizliegts aiztikt ražošanas līdzekļus un saimnieka īpašumu.

14. Atstāt grupu drīkst tikai ar mācību ekskursijas vadītāja atļauju.

IV. Drošības prasības ārkārtējās situācijās

15. Ja noticis nelaimes gadījums ar pašu vai biedru, nekavējoties jāziņo grupas vadītājam, kā arī jāsniedz pirmā palīdzība. Nepieciešamības gadījumā jāizsauc ātrā palīdzība pa telefonu – 03 vai 112.

16. Ja izceļas ugunsgrēks autobusā, ar metāla āmuru vai citu priekšmetu jāizsit evakuācijas logi un bez panikas autobuss jāatstāj.

V. Pasākumi mācību ekskursiju beidzot.

17. Beidzot ekskursiju, jāsavāc individuālais un kolektīvais inventārs.
18. Grupas vadītājs pārbauda vai autobusā netiek atstātas grupas dalībnieku personīgās mantas.
19. Autobusu drīkst atstāt tikai ar mācību ekskursijas vadītāja atļauju.

Ceļu satiksmes noteikumi

1. Izglītojamie un pavadošais personāls uz ceļa pārvietojas pa ietvi, gājēju ceļu vai gājēju un velosipēdu ceļu vai ceļa nomali. Ārpus apdzīvotām vietām gājēji, kuri iet pa brauktuves malu vai ceļa nomali, pārvietojas pretim transportlīdzekļa braukšanas virzienam. Velosipēdisti pārvietojas pa brauktuves malu vai ceļa nomali transportlīdzekļu braukšanas virzienā.

2. Gājēji šķērsro brauktuvi pa gājēju pārejām (pazemes vai virszemes). Ja šādu pāreju nav, krustojumos pa ietvju vai ceļa nomaļu iedomāto turpinājumu. Ja redzamības zonā gājēju pārejas vai krustojuma nav, brauktuvi atļauts šķērsot taisnā leņķī attiecībā pret brauktuves malu vietās, kur ceļš labi pārredzams uz abām pusēm.

3. Vietās, kur ceļu satiksme tiek regulēta, gājēji ievēro satiksmes regulētāja norādes vai gājēju luksofora signālu. Ja regulētāja vai luksofora nav, tad ievēro transportlīdzekļu satiksmes regulēšanas luksofora signālu.

4. Citos gadījumos gājēji iziet uz brauktuves tikai pēc tam, kad ir novērtējuši attālumu līdz transportlīdzekļiem, kas tuvojas, kā arī novērtējuši to braukšanas ātrumu un pārliecinājušies, ka brauktuves šķērsošana nav bīstama un ka netiks traucēta transportlīdzekļu satiksme.

5. Gājēji uz brauktuves nedrīkst kavēties vai bez vajadzības apstāties. Gājēji, kuri nav paguvuši šķērsot brauktuvi, apstājas uz drošības salas ceļu satiksmes normatīvo aktu izpratnē. Ja tādas nav, gājējs apstājas vietā, kur transporta plūsmas sadalās pretējos virzienos.

6. Gājēji drīkst turpināt šķērsot brauktuvi tikai pēc tam, kad ir pārliecinājušies, ka tas nav bīstami.

7. Gājējiem aizliegts šķērsot brauktuvi ārpus gājēju pārejas, ja ceļam ir sadalošā josla, vai vietās, kur uzstādīti nožogojumi gājējiem vai ceļu nožogojumi.

8. Ja tuvojas operatīvais transportlīdzeklis, gājēji nešķērsro brauktuvi, dodot ceļu operatīvajam transportlīdzeklim.

9. Gaidīt autobusu, trolejbusu, tramvaju vai taksometru atļauts uz iekāpšanas laukumiem. Ja tādu nav, tad transportlīdzeklī gaida uz ietves vai ceļa nomales.

10. Tramvaja pieturās, kur nav iekāpšanas laukumu, uz brauktuves drīkst uziet, lai iekāptu tramvajā. Tas atļauts tikai tad, kad tramvajs pilnīgi apstājies, obligāti pārliecinoties, vai netuvojās kāds transportlīdzeklis. Pēc izkāpšanas no tramvaja gājēji atbrīvo brauktuvi.

11. Pasažieriem atļauts iekāpt transportlīdzeklī un izkāpt no tā pēc tam, kad transportlīdzeklis pilnīgi apstājies. No tā izkāpj no ietves vai ceļa nomales puses. Ja iekāpt bezsliežu transportlīdzeklī vai izkāpt no tā nav iespējams no ietves vai ceļa nomales puses, to dara no brauktuves puses, ievērojot piesardzību un neradot traucējumus citu transportlīdzekļu braukšanai.

12. Pasažieri, kuru sēdvietas aprīkotas ar drošības jostām, braukšanas laikā piesprādzējas.

13. Braukt ar velosipēdu pa brauktuvi vai ceļa malu atļauts personām, kas nav jaunākas par 12 gadiem. Velosipēda tehniskais stāvoklis atbilst drošas braukšanas prasībām.

14. Velosipēdists pa ceļu brauc vienā rindā iespējami tuvāk brauktuves malai. Velosipēdists var braukt arī par ceļa nomali un gājēju ietvi, netraucējot gājējiem.

15. Velosipēdistam aizliegts:

15.1. braukt, neturot stūri;

15.2. braukt, turoties pie cita transportlīdzekļa;

15.3. pārvadāt kravu, kas traucē vadīšanu vai apdraud citus ceļa satiksmes dalībniekus;

15.4. vest ar velosipēdu pasažierus, izņemot bērnus vecumā līdz septiņiem gadiem, ja ir iekārtoti papildu sēdekļi un droši kāpšļi kāju atbalstam;

15.5. braukt pretēji drošas braukšanas prasībām, apdraudot sevi un citus ceļu satiksmes dalībniekus.

Drošības noteikumi sporta sacensībās un nodarbībās

1. Sporta sacensības, treniņus un stundas rīko sporta laukumā vai sporta nodarbībām pielāgotās vietās un telpās, kas atbilst normatīvajos aktos noteiktajām prasībām. Aizliegts izmantot sporta vietas un laukumus bez pedagogu saskaņojuma.
2. Sporta sacensības, treniņus un stundas rīko tikai tādos laika apstākļos, kas neapdraud izglītojamā veselību un drošību.
3. Sporta sacensību norises vietā tiek pieaicināta sertificēta ārstniecības persona vai ar direktora rīkojumu nozīmēta persona pirmās palīdzības sniegšanai.
4. Pirms sporta sacensībām atbildīgais pedagogs informē direktoru par sacensību veidu, laiku, vietu un izglītojamo skaitu, kuri piedalīsies sacensībās.
5. Sporta sacensībās, treniņos un stundās izglītojamie piedalās atbilstošā sporta apģērbā un apavos.
6. Sporta sacensībās, treniņos un stundās izglītojamie ievēro sporta skolotāja komandas un norādījumus.
7. Pirms sporta sacensībām, treniņiem un stundām sporta pedagogs pārbauda, vai izmantojamais inventārs ir darba kārtībā un vai tas nav bojāts.
8. Uz sporta stundu atnākušie izglītojamie ģērbtuvēs drīkst ienākt tikai tad, kad tajās vairs nav iepriekšējās stundas dalībnieku.
9. Sporta zālē drīkst atrasties tikai tie izglītojamie, kuriem ir treniņš vai sporta stunda.
10. Izglītojamie, kuri saskaņā ar ārsta zīmi ir atbrīvoti no stundas veselības stāvokļa dēļ, atrodas sporta zālē maiņas apavos un pilda pedagoga norādījumus.
11. Sporta stundas laikā noņem pulksteņus, ķēdītes, gredzenus un citas rotaslietas, nelieto košļājamo gumiju.
12. Sporta stundas laikā izglītojamie koncentrē uzmanību veicamajiem uzdevumiem un pilda pedagoga norādījumus.
13. Uz vingrošanas rīkiem un paklājiem drīkst nodarboties tikai sporta pedagoga uzraudzībā, aizliegts pildīt pašizgudrotus vingrinājumus.
14. Sporta laukumā, skrienot pa kopējo celiņu, nedrīkst citiem aizšķērsot ceļu, īsajās distancēs skrien tikai pa savu celiņu, pēc finiša ātrums tiek samazināts pakāpeniski.
15. Pirms tāllēkšanas smiltis atbrīvo no liekiem priekšmetiem, nedrīkst uzsākt lēcieni pirms iepriekšējais lēcējs nav atstājis bedri.
16. Augstlēkšanas laikā nedrīkst atrasties latiņas krišanas zonā.
17. Metot bumbiņu, šķēpu un citus rīkus izglītojamais parliecinās, vai sektorā neviens neatrodas, rīkus met tikai pēc pedagoga atļaujas. Pēc izmestajiem rīkiem drīkst iet tikai pēc pedagoga atļaujas, nepagriežot muguru izmešanas zonai.

18. Ārkārtas situācijas gadījumā, saskaņā ar evakuācijas plānu, nekavējoties pamest sporta zāli un izsaukt glābšanas dienestu, zvanot par tālruni 112.

Drošības noteikumi informātikas kabinetā

1. Izglītojamais informātikas kabinetā ienāk ar pedagoga atļauju, organizēti, bez grūstīšanās, līdzīgi ņemot mācību stundai nepieciešamos piederumus, somu atstājot pedagoga norādītā vietā.
2. Pirms darba uzsākšanas tiek sakārtota izglītojamā darba vieta atbilstoši pedagoga prasībām.
3. Datorus ieslēdz ar pedagoga atļauju, mācību kabinetā netrokšņo un netraucē citiem izglītojamiem.
4. Ja dators nedarbojas, izglītojamais ziņo par to pedagogam.
5. Ja dators vai citas izmantojamās iekārtas tiek bojātas izglītojamā vairojamās rīcības dēļ, izglītojamais ir atbildīgs par radīto kaitējumu un novērš tā sekas.
6. Uz tastatūras paneļa nenovieto priekšmetus, kas var sabojāt iekārtu.
7. Uz datorgalda atrodas tikai darbam nepieciešamie priekšmeti (pildspalva, burtnīca u.tml.).
8. Mācību stundas laikā izglītojamais ievēro pedagoga norādījumus un neveic šādas darbības:
  - 8.1. spēlē datorspēles;
  - 8.2. nepamatoti spaida tastatūras taustiņus;
  - 8.3. aiztiek monitora ekrānu un datora komponentes;
  - 8.4. aiztiek datortehnikas ieslēgšanas un izslēgšanas pogas;
  - 8.5. ievieto datorā ārējas atmiņas nesējus, ierīces, vadus u.tml.
9. Strādājot ar datoru, izglītojamais sēž vismaz 40 cm no monitora, darbs bez pārtraukuma nedrīkst būt ilgāks par 60 minūtēm.
10. Ja darba laikā rodas elektrobojājumi (dzirksteļošana, dūmu vai liesmu parādīšanās), izglītojamais nekavējoties pārtrauc darbu, pedagogs atslēdz datortehniku no elektriskā tīkla, par radušos situāciju pedagogs informē izglītības iestādes vadību.
11. Darbu beidzot, datortehniku izslēdz tikai pēc pedagoga atļaujas un saskaņā ar ekspluatācijas prasībām.
12. Izglītojamais sakārto savu darba vietu un ar pedagoga atļauju iziet no mācību kabineta.

Drošības noteikumi elektrotehnikas un elektronikas kabinetā

I. Vispārīgās prasības

1. Kabinetā grupa ieiet ar pedagoga atļauju un dežuranta pavadībā.
2. Kabinetā katrs izglītojamais ieņem konkrētu vietu. Savu vietu kabinetā var mainīt tikai ar pedagoga atļauju.
3. Izglītojamie nedrīkst bojāt kabineta iekārtu, aiztikt elektroslēdžus.
4. Gada sākumā izglītojamiem jāorganizē darba drošības instruktāža.
5. Pēc instruktāžas izglītojamie parakstās darba drošības žurnālā.
6. Kabinetā jābūt paklājiņam, blīvai segai, aptieciņai, ugunsdzēsīsamajam aparātam.

II. Prasības pirms darba sākuma

7. Pirms darba uzsākšanas pedagogs informē par specifiskajiem drošības tehnikas noteikumiem konkrētam darbam.
8. Atļauts strādāt tiem izglītojamiem, kuri ir iepazinušies ar drošības tehnikas noteikumiem un parakstās darba drošības žurnālā.
9. Pirms darba uzsākšanas:
  - 9.1. rūpīgi iemācīties darba aprakstu, noskaidrot darba veikšanas kārtību;
  - 9.2. izvietot mēraparātus, materiālus, iekārtas darba vietā tādā kārtībā, kādu norāda pedagogs.
10. Par bojājumiem aparatūrā un uzskates līdzekļos nekavējoties ziņot pedagogam.

III. Prasības darba laikā

11. Elektrisko shēmu saslēgšanu, izmaiņas tajās, elektrisko iekārtu montāžu un remontu veikt tikai pie atslēgta sprieguma avota.
12. Neieslēgt sprieguma avotu bez skolotāja atļaujas, to drīkst izdarīt tikai tad, ja ķēdes pareizību pārbaudījis skolotājs.
13. Sekojiet, lai vadu izolācija būtu kārtībā, bet vadu galos būtu spaiļes. Slēdzot elektriskās shēmas, vadus novietojiet kārtīgi.
14. Atklājot bojājumus elektriskajās iekārtās, kas atrodas zem sprieguma, nekavējoties izslēdziet drošinātāju avotu un ziņojiet par to skolotājam.
15. Pēc darba beigšanas izslēdziet sprieguma avotu, tikai pēc tam izjauciet elektrisko ķēdi.

16. Nedrīkst atstāt darba vietu bez skolotāja atļaujas.

IV. Prasības ārkārtējās situācijās

17. Elektriskā trieciena, stipras asiņošanas, ķīmisko apdegumu gadījumā cietušajiem jāsniedz pirmā palīdzība, nekavējoties jāizsauc ārsts.
18. Ugunsgrēka gadījumā evakuācija jāizdara pēc skolas evakuācijas plāna.
19. Lokāla ugunsgrēka gadījumā, izmantojot kabinetā esošos līdzekļus, jācenšas to likvidēt.
20. Par negadījumu jāziņo atbildīgajam par ugunsdrošību mācību korpusā.

V. Prasības darbu beidzot

21. Darba vieta jāatstāj kārtībā.
22. Pēc stundas, pirms aiziešanas no kabineta, dežurantam jānotīra tāfele, jāsakārto kabinets.
23. Dežurantam jāatver logs, lai izvēdinātu telpu.

Drošības noteikumi masu pasākumos

I. Vispārīgas prasības

1. Masu pasākumi Tehnikumā notiek saskaņā ar apstiprinātu Ārpusstundu un audzināšanas pasākumu plānu.
2. Katram pasākumam tiek nozīmēta atbildīgā persona, kura tiek iepazīstināta ar šo instrukciju un parakstās darba drošības instrukciju žurnālā.
3. Izglītojamo uzvedību, kas neapdraud viņu veselību un drošību, masu pasākumos paredz Tehnikuma iekšējās kārtības noteikumi.
4. Izglītojamiem vienu reizi mācību gadā tiek atgādināti uzvedības noteikumi masu pasākumos, par ko parakstās darba drošības instruktāžas žurnālā.

II. Pirms masu pasākuma

Atbildīgā persona:

5. Pārlicinās par telpu un tehniskā nodrošinājuma piemērotību pasākuma raksturam.
6. Saskaņo ar Tehnikuma direktoru pasākuma plānu, norises laiku, aptuvenu dalībnieku skaitu, tehnisko nodrošinājumu, veicamos drošības pasākumus.
7. Vajadzības gadījumā uzaicina apsardzi vai Zemessardzi palīdzēt nodrošināt un uzraudzīt kārtību un disciplīnu pasākuma laikā.
8. Pārlicinās vai kultūras pasākuma norises vietā ir tehniskā kārtībā ugunsdzēsamais aprāts, jābūt mobilajam telefonam, lai nepieciešamības gadījumā izsauktu neatliekamās palīdzības dienestus un jāzina vieta, kur vajadzības gadījumā atrodas medicīniskā aptieciņa.
9. Ja pasākums notiek sporta zālē, paņem no dienesta viesnīcas otru ārdurvju atslēgu un pārlicinās par izklūšanas iespējām no zāles pa otrām durvīm.
10. Noskaidro skolotājus, kuri palīdzēs nodrošināt pasākuma norisi.

III. Pasākuma laikā

Atbildīgā persona:

11. Seko, lai dalībnieki ievēro Tehnikuma iekšējās kārtības noteikumus.
12. Regulāri veic reidus pa Tehnikuma telpām un, ja nepieciešamas, pa teritoriju.
13. Nopietnu traumu gadījumos, izsauc neatliekamo medicīnisko palīdzību un informē par notikušo Tehnikuma administrācijas pārstāvjus.

IV. Pēc pasākuma

Atbildīgā persona:

14. Pārlicinās par telpu, kurā notika pasākums un pārējo telpu un teritorijas stāvokli. Nepieciešamības gadījumā novērš nekārtības.

15. Aizslēdz Tehnikuma ārdurvis un nodod atslēgu dienesta viesnīcā dežurāntam.